

RÅDETS DIREKTIV 2003/9/EF
af 27. januar 2003

om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 63, stk. 1, nr. 1, litra b),

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽⁴⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) En fælles asylpolitik, herunder et fælles europæisk asylsystem, er en grundlæggende del af Den Europæiske Unions målsætning om gradvis at indføre et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er åbent for alle, der på grund af omstændighederne berettiget søger beskyttelse i Fællesskabet.
- (2) Det Europæiske Råd nåede på sit ekstraordinære møde i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999 til enighed om at arbejde i retning af at oprette et fælles europæisk asylsystem, som bygger på en fuldstændig og inklusiv anvendelse af Genève-konventionen af 28. juli 1951 om flygninges retsstilling og New York-protokollen af 31. januar 1967, hvorved det garanteres, at ingen sendes tilbage til forfølgelse, og at »non-refoulement«-princippet overholdes.
- (3) I konklusionerne fra Tammerfors hedder det, at et fælles europæisk asylsystem på kort sigt bør indebære fælles minimumsvilkår for modtagelse af asylansøgere.
- (4) Fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere er et positivt skridt i retning af en europæisk asylpolitik.
- (5) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som bl.a. Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder anerkender. Dette direktiv tilsigter således især, at den menneskelige værdighed respekteres fuldt ud, og at anvendelsen af artikel 1 og 18 i nævnte charter fremmes.
- (6) Hvad angår behandlingen af personer, der er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, er medlemsstaterne bundet af forpligtelserne i henhold til folkeretlige instrumenter, som de er parter i, og som forbyder forskelsbehandling.
- (7) Der bør for modtagelse af asylansøgere fastsættes minimumsstandarder, som normalt vil kunne sikre dem en værdig levestandard og ensartede levevilkår i alle medlemsstaterne.
- (8) Harmoniseringen af modtagelsesforholdene for asylansøgere bør kunne begrænse sekundære bevægelser blandt asylansøgere som følge af forskellene mellem modtagelsesforholdene.
- (9) Ved modtagelsen af grupper med særlige behov bør disse behov tilgodeses.
- (10) Modtagelsen af frihedsberøvede asylansøgere skal tilrettelægges således, at deres behov i denne situation tilgodeses.
- (11) For at sikre overholdelsen af de minimumsproceduregarantier, der består i, at de pågældende skal have mulighed for at kontakte organisationer eller grupper af personer, som yder juridisk bistand, bør der tilvejebringes oplysninger om sådanne organisationer og grupper af personer.
- (12) Misbrug af modtagelsessystemet bør hindres ved, at der fastsættes en række grunde til inddragelse eller inddragelse af de modtagelsesforhold, der stilles til rådighed for asylansøgere.
- (13) Det bør sikres, at de nationale modtagelsessystemer og samarbejdet mellem medlemsstaterne med hensyn til modtagelse af asylansøgere fungerer effektivt.
- (14) Der bør tilskyndes til passende koordinering mellem de kompetente myndigheder med hensyn til modtagelse af asylansøgere, og der bør derfor gøres en indsats for at fremme et harmonisk forhold mellem lokalsamfundene og indkvarteringscentrene.
- (15) Minimumsstandarder indebærer, at medlemsstaterne skal have beføjelser til at indføre eller bibeholde gunstigere bestemmelser for tredjelandstatsborgere og statsløse, der anmoder en medlemsstat om international beskyttelse.
- (16) Medlemsstaterne opfordres derfor til at anvende dette direktivs bestemmelser i forbindelse med procedurer for behandling af ansøgninger om andre former for beskyttelse end den, der følger af Genève-konventionen, for tredjelandstatsborgere og statsløse.
- (17) Gennemførelsen af dette direktiv bør evalueres med jævne mellemrum.

⁽¹⁾ EFT C 213 E af 31.7.2001, s. 286.

⁽²⁾ Udtalelse af 25.4.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT).

⁽³⁾ EFT C 48 af 21.2.2002, s. 63.

⁽⁴⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 85.

- (18) Da målene for den påtænkte handling, nemlig indførelsen af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne og derfor på grund af handlingens omfang og virkninger bedre kan gennemføres på fællesskabsplan, kan Fællesskabet træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, er dette direktiv ikke mere vidtgående end, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (19) I henhold til artikel 3 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, meddelte Det Forenede Kongerige ved skrivelse af 18. august 2001, at det ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af dette direktiv.
- (20) I medfør af artikel 1 i nævnte protokol deltager Irland ikke i vedtagelsen af dette direktiv. Uden at det berører artikel 4 i nævnte protokol, gælder dette direktivs bestemmelser derfor ikke for Irland.
- (21) I medfør af artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af dette direktiv, som derfor ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

FORMÅL, DEFINITIONER OG ANVENDELSESOMRÅDE

Artikel 1

Formål

Formålet med dette direktiv er at indføre minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- a) »Genève-konventionen«: konventionen af 28. juli 1951 om flygtninges retsstilling, ændret ved New York-protokollen af 31. januar 1967
- b) »asylansøgning«: anmodning indgivet til en medlemsstat af en tredjelandstatsborger eller statsløs, som kan anses for at være en anmodning om international beskyttelse efter Genève-konventionen. Enhver anmodning om international beskyttelse anses for at være en asylansøgning, medmindre tredjelandstatsborgeren eller den statsløse udtrykkeligt anmoder om en anden form for beskyttelse, som der kan søges om særskilt

- c) »asylansøger«: en tredjelandstatsborger eller statsløs, der har indgivet en asylansøgning, som der endnu ikke er taget endelig stilling til
- d) »familiemedlemmer«: for så vidt familien allerede eksisterede i hjemlandet, følgende medlemmer af asylansøgerens familie, der befinder sig i samme medlemsstat i forbindelse med dennes asylansøgning:
- asylansøgerens ægtefælle eller dennes ugifte partner i et fast forhold, hvis ugifte par i den pågældende medlemsstats lovgivning eller praksis sidestilles med gifte par i henhold til dens udlændingelov
 - mindreårige børn af par som omhandlet i nr. i) eller af asylansøgeren, på betingelse af at de er ugifte og økonomisk afhængige af asylansøgeren, uanset om de er født i eller uden for ægteskab eller er adopteret, som fastsat i national ret
- e) »flygtning«: person, der opfylder kravene i Genève-konventionens artikel 1, afsnit A
- f) »flygtningestatus«: den status, en medlemsstat tildeler en person, der er flygtning, og som får tilladelse til indrejse på denne medlemsstats område som flygtning
- g) »procedurer« og »klager«: de procedurer og klageformer, er fastsat af medlemsstaterne efter national ret
- h) »uledsagede mindreårige«: personer under 18 år, som ankommer til en medlemsstats område uden at være ledsaget af en myndig person, der er ansvarlig for vedkommende i henhold til loven eller ifølge sædvane, så længe de ikke reelt befinder sig i en sådan persons varetægt; denne definition omfatter mindreårige, der efterlades alene efter at være rejst ind på medlemsstaternes område
- i) »modtagelsesforhold«: alle foranstaltninger, som medlemsstaterne sikrer asylansøgere i overensstemmelse med dette direktiv
- j) »materielle modtagelsesforhold«: modtagelsesforhold, der omfatter indkvartering, kost og tøj, hvad enten dette ydes i form af naturalier, kontantydelse eller værdikuponer, samt lommepege
- k) »frihedsberøvelse«: enhver indespærring af en asylansøger, som en medlemsstat foretager på et særligt sted, hvor asylansøgeren er berøvet sin bevægelsesfrihed
- l) »indkvarteringscenter«: et hvilket som helst sted, der bruges til kollektiv indkvartering af asylansøgere.

Artikel 3

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på alle tredjelandstatsborgere og statsløse, der indgiver en asylansøgning ved en medlemsstats grænse eller på dennes område, og som har tilladelse til at opholde sig på dette område som asylansøgere, og på deres familiemedlemmer, hvis de er omfattet af denne asylansøgning i henhold til den nationale lovgivning.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på anmodninger om diplomatisk eller territorialt asyl, der indgives til medlemsstaternes repræsentationer.

3. Dette direktiv anvendes ikke, hvis bestemmelserne i Rådets direktiv 2001/55/EF af 20. juli 2001 om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme en ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf ⁽¹⁾ finder anvendelse.

4. Medlemsstaterne kan beslutte at anvende dette direktiv på procedurerne for behandling af ansøgninger om andre former for beskyttelse end den, der følger af Genève-konventionen, for tredjelandsstatsborgere eller statsløse, der ikke kan betragtes som flygtninge.

Artikel 4

Gunstigere bestemmelser

Medlemsstaterne kan indføre eller bibeholde gunstigere bestemmelser om modtagelsesforhold for asylansøgere og andre nære slægtninge til asylansøgeren, der befinder sig i samme medlemsstat, når de er afhængige af ansøgeren eller af humanitære årsager, i det omfang disse bestemmelser er forenelige med dette direktiv.

KAPITEL II

ALMINDELIGE BESTEMMELSER OM MODTAGELSESFORHOLDENE

Artikel 5

Information

1. Medlemsstaterne informerer asylansøgerne mindst om de fastsatte ydelser og de forpligtelser, de skal overholde for så vidt angår modtagelsesforholdene, inden for en rimelig frist på ikke over 15 dage efter, at de har indgivet deres ansøgning til den kompetente myndighed.

Medlemsstaterne sørger for, at asylansøgerne informeres om de organisationer eller grupper af personer, der yder specifik juridisk bistand, og om de organisationer, der vil kunne hjælpe eller informere dem om de modtagelsesforhold, der er til rådighed, herunder lægebehandling.

2. Medlemsstaterne sørger for, at den information, der er nævnt i stk. 1, gives skriftligt og så vidt muligt på et sprog, som asylansøgerne med rimelighed kan forventes at forstå. Oplysningerne kan om nødvendigt også gives mundtligt.

⁽¹⁾ EFT L 212 af 7.8.2001, s. 12.

Artikel 6

Dokumenter

1. Medlemsstaterne sørger for, at asylansøgerne inden tre dage efter, at de har indgivet deres asylansøgning til de kompetente myndigheder, får et dokument udstedt på navn, som bekræfter deres status som asylansøgere, eller som attesterer, at de pågældende har tilladelse til at opholde sig på medlemsstatens område, indtil der er truffet afgørelse om asylansøgningen, eller mens den behandles.

Hvis indehaveren ikke kan færdes frit på hele eller en del af medlemsstatens område, skal dette fremgå af dokumentet.

2. Medlemsstaterne kan undlade at anvende denne artikel, når asylansøgeren er frihedsberøvet, og i forbindelse med behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet ved grænsen, eller i forbindelse med en procedure til afgørelse af, om asylansøgeren er berettiget til lovlig indrejse på en medlemsstats område. I særlige tilfælde kan medlemsstaterne under behandlingen af en asylansøgning forsyne asylansøgerne med andre bevisdokumenter svarende til det i stk. 1 nævnte dokument.

3. Det i stk. 1 nævnte dokument er ikke nødvendigvis et bevis for asylansøgerens identitet.

4. Medlemsstaterne vedtager de nødvendige foranstaltninger for at sørge for, at asylansøgere får udstedt det i stk. 1 omhandlede dokument, der skal være gyldigt i lige så lang tid, som asylansøgerne har tilladelse til at opholde sig på den pågældende medlemsstats område eller ved dennes grænse.

5. Medlemsstaterne kan udstede et rejsedokument til asylansøgere, når tungtvejende humanitære årsager kræver deres tilstedeværelse i en anden stat.

Artikel 7

Opholdssted og retten til at færdes frit

1. Asylansøgere kan færdes frit på værtsmedlemsstatens område eller på et område, som de har fået anvist af denne medlemsstat. Det anviste område må ikke berøre privatlivets ukrænkelighed, og det skal give tilstrækkelige muligheder for at sikre adgang til alle de ydelser, der er omhandlet i dette direktiv.

2. Medlemsstaterne kan bestemme, hvor asylansøgeren skal opholde sig i almenhedens interesse, af hensyn til den offentlige orden, eller når det er nødvendigt for en hurtig behandling og effektiv opfølgning af ansøgningen.

3. I tilfælde, hvor det af retlige hensyn og af hensyn til den offentlige orden viser sig nødvendigt, kan medlemsstaterne indespærre en asylansøger på et særligt sted i overensstemmelse med deres nationale lovgivning.

4. Medlemsstaterne kan gøre adgangen til materielle modtagelsesforhold betinget af, at asylansøgerne opholder sig et bestemt sted, som medlemsstaterne anviser. En sådan afgørelse, som kan være generel, træffes individuelt og i overensstemmelse med national lovgivning.

5. Medlemsstaterne fastsætter mulighed for at give asylansøgerne midlertidig tilladelse til at forlade det i stk. 2 og 4 omhandlede opholdssted og/eller det i stk. 1 omhandlede anviste område. Afgørelser træffes individuelt, objektivt og upartisk og skal begrundes, hvis de er negative.

Asylansøgeren skal ikke anmode om tilladelse til at overholde aftaler med myndighederne og domstolene, hvis den pågældendes tilstedeværelse er nødvendig.

6. Medlemsstaterne kræver, at asylansøgerne meddeler de kompetente myndigheder deres nuværende adresse og hurtigst muligt informerer disse myndigheder om eventuelle adresseændringer.

Artikel 8

Familier

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til så vidt muligt at bevare familiens enhed på deres område, hvis asylansøgerne har ophold i samme medlemsstat. Disse foranstaltninger finder anvendelse med asylansøgernes accept.

Artikel 9

Helbredsundersøgelser

Medlemsstaterne kan kræve, at ansøgerne underkastes en helbredsundersøgelse af hensyn til den offentlige sundhed.

Artikel 10

Skolegang og undervisning for mindreårige

1. Medlemsstaterne giver mindreårige børn af asylansøgere samt mindreårige asylansøgere adgang til uddannelsessystemet på betingelser, der svarer til dem, som gælder for værtsmedlemsstatens egne statsborgere, så længe en udsendelsesforanstaltning vedrørende dem selv eller deres forældre ikke er gennemført. Denne uddannelse kan finde sted i indkvarteringscentre.

Medlemsstaterne kan bestemme, at denne adgang er begrænset til det offentlige uddannelsessystem.

Ved mindreårige forstås børn, der er under myndighedsalderen i den medlemsstat, hvor asylansøgningen er indgivet eller behandles. Medlemsstaterne kan ikke afbryde undervisning på sekundærtrinnet, blot fordi den mindreårige har nået myndighedsalderen.

2. Adgangen til uddannelsessystemet må ikke udsættes i mere end tre måneder efter, at den mindreårige eller dennes forældre har indgivet ansøgning. Denne periode kan forlænges til et år, når der ydes specialundervisning med henblik på at lette adgangen til uddannelsessystemet.

3. Hvis der ikke er mulighed for adgang til uddannelsessystemet som omhandlet i stk. 1 som følge af den mindreåriges særlige situation, kan medlemsstaten tilbyde alternative undervisningsformer.

Artikel 11

Beskæftigelse

1. Medlemsstaterne fastsætter en periode, der starter fra den dato, hvor asylansøgningen er indgivet, og i hvilken ansøgeren ikke har adgang til arbejdsmarkedet.

2. Hvis der ikke er truffet en afgørelse i første instans et år efter indgivelsen af asylansøgningen, og denne forsinkelse ikke kan tilskrives ansøgeren, beslutter medlemsstaterne, på hvilke vilkår ansøgeren får adgang til arbejdsmarkedet.

3. Adgangen til arbejdsmarkedet må ikke trækkes tilbage under klageprocedurerne, når en klage over en negativ afgørelse efter normalproceduren har opsættende virkning, før der er meddelt negativ afgørelse i klagesagen.

4. Af arbejdsmarkedspolitiske hensyn kan medlemsstaterne give forrang til EU-borgere og statsborgere fra stater, der er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt tredjelandsstatsborgere, der har lovligt ophold.

Artikel 12

Erhvervsuddannelse

Medlemsstaterne kan give asylansøgere adgang til erhvervsuddannelse, uanset om ansøgeren har adgang til arbejdsmarkedet eller ej.

Adgang til erhvervsuddannelse, der er forbundet med en arbejdskontrakt, afhænger af, i hvilket omfang ansøgeren har adgang til arbejdsmarkedet efter bestemmelserne i artikel 11.

Artikel 13

Generelle regler om materielle modtagelsesforhold og lægebehandling

1. Medlemsstaterne sørger for, at der er materielle modtagelsesforhold til rådighed for asylansøgere, når de indgiver asylansøgning.

2. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger vedrørende materielle modtagelsesforhold, der muliggør en levestandard, som sikrer asylansøgernes sundhed og midlerne til deres underhold.

Medlemsstaterne sørger for, at levestandarden også opretholdes, når det drejer sig om mennesker med særlige behov, jf. artikel 17, og frihedsberøvede personer.

3. Medlemsstaterne kan gøre alle eller nogle af de materielle modtagelsesforhold og lægebehandlinger betinget af, at asylansøgerne ikke har tilstrækkelige midler til at opretholde en levestandard, som deres sundhed kræver, og til at sikre deres underhold.

4. Medlemsstaterne kan kræve, at asylansøgerne dækker eller bidrager til dækningen af omkostningerne i forbindelse med de materielle modtagelsesforhold og de lægebehandlinger, der er omhandlet i dette direktiv, jf. stk. 3, når asylansøgerne råder over tilstrækkelige midler, f.eks. hvis de har arbejdet i en rimelig periode.

Hvis det viser sig, at en ansøger havde tilstrækkelige midler til at dække de materielle modtagelsesforhold og lægebehandling, da disse basale behov blev opfyldt, kan medlemsstaterne kræve tilbagebetaling fra asylansøgeren.

5. De materielle modtagelsesforhold kan stilles til rådighed i form af naturalier, kontantydelse eller værdikuponer eller en kombination af disse.

Når medlemsstaterne yder materielle modtagelsesforhold i form af kontantydelse eller værdikuponer, fastlægges størrelsen af disse i overensstemmelse med principperne i denne artikel.

Artikel 14

Bestemmelser om materielle modtagelsesforhold

1. Hvis der stilles gratis indkvartering til rådighed, skal det ske i en af følgende former eller en kombination heraf:

- a) lokaler, der anvendes med henblik på indkvartering af asylansøgere under behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet ved grænsen
- b) indkvarteringscentre, hvor der sikres en passende levestandard
- c) private huse, lejligheder, hoteller eller andre bygninger, der egner sig til indkvartering af asylansøgere.

2. Medlemsstaterne sikrer asylansøgere, der er indkvarteret på en af de i stk. 1, litra a), b) og c), omhandlede måder:

- a) beskyttelse af deres familieliv
- b) mulighed for at kommunikere med deres familie, deres juridiske rådgivere, repræsentanter for De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) og ikke-statslige organisationer (ngo'er), som medlemsstaterne anerkender.

Medlemsstaterne lægger særlig vægt på forebyggelse af overfald i de lokaler og indkvarteringscentre, der er nævnt i stk. 1, litra a) og b).

3. Hvis det er hensigtsmæssigt, sørger medlemsstaterne for, at mindreårige børn af asylansøgere og mindreårige asylansøgere indkvarteres sammen med deres forældre eller med det voksne familiemedlem, der ifølge loven eller sædvane har ansvaret for dem.

4. Medlemsstaterne sørger for, at asylansøgere kun overføres fra en indkvartering til en anden, når det er nødvendigt. Medlemsstaterne giver asylansøgerne mulighed for at informere deres juridiske rådgivere om overførslen og om deres nye adresse.

5. Personalet i indkvarteringscentre skal have en passende uddannelse og har tavshedspligt som defineret i national ret med hensyn til de oplysninger, de får kendskab til under deres arbejde.

6. Medlemsstaterne kan inddrage asylansøgerne i forvaltningen af de materielle ressourcer og de ikke-materielle aspekter af livet i centret gennem et repræsentativt rådgivende organ eller råd bestående af beboere.

7. Med henblik på at bistå asylansøgerne får juridiske og andre rådgivere for asylansøgere og repræsentanter for UNHCR eller ngo'er, der repræsenterer UNHCR, og som er anerkendt af medlemsstaten, adgang til indkvarteringscentre og de andre indkvarteringsfaciliteter. Denne adgang kan kun begrænses af grunde, der vedrører indkvarteringscentrenes og -faciliteternes samt asylansøgernes sikkerhed.

8. Medlemsstaterne kan undtagelsesvis fastsætte nærmere bestemmelser om andre materielle modtagelsesforhold end dem, der er fastsat i denne artikel, i en rimelig periode, der skal være så kort som muligt, når

- der er behov for en første vurdering af ansøgerens særlige behov
- der ikke kan stilles materielle modtagelsesforhold, jf. denne artikel, til rådighed i et bestemt geografisk område
- den sædvanlige indkvarteringskapacitet midlertidigt er opbrugt
- asylansøgeren er frihedsberøvet eller tilbageholdes ved grænseovergangssteder.

Disse andre forhold skal under alle omstændigheder dække de basale behov.

Artikel 15

Lægebehandling

1. Medlemsstaterne sørger for, at asylansøgere får den nødvendige lægebehandling, som mindst skal omfatte akut lægehjælp og absolut nødvendig behandling af sygdomme.

2. Medlemsstaterne yder den nødvendige lægebehandling eller anden form for behandling til asylansøgerne med særlige behov.

KAPITEL III

INDSKRÆNKNING ELLER INDDRAGELSE AF MODTAGELSESFORHOLD

Artikel 16

Indskrænkning eller inddragelse af modtagelsesforhold

1. Medlemsstaterne kan indskrænke eller inddrage modtagelsesforholdene i følgende tilfælde:

- a) hvis asylansøgeren
 - forlader det opholdssted, der er fastlagt af den kompetente myndighed, uden at underrette myndigheden, eller, hvis dette kræves, uden tilladelse, eller
 - undlader at overholde sin mødepligt, at imødekomme anmodninger om at fremkomme med oplysninger eller at møde til personlige samtaler vedrørende asylproceduren i en rimelig periode, der fastlægges i national ret, eller
 - allerede har indgivet en asylansøgning i samme medlemsstat.

Når asylansøgeren opspores eller frivilligt melder sig hos de kompetente myndigheder, træffes der på grundlag af årsagerne til den pågældendes forsvinden en begrundet afgørelse om genoptagelse af adgangen til alle modtagelsesforholdene eller nogle af dem

- b) hvis asylansøgeren har skjult sine økonomiske midler og derfor uberettiget nydt godt af materielle modtagelsesforhold.

Hvis det viser sig, at en ansøger havde tilstrækkelige midler til at dække de materielle modtagelsesforhold og lægebehandling, da disse basale behov blev opfyldt, kan medlemsstaterne kræve tilbagebetaling fra asylansøgeren.

2. En medlemsstat kan nægte modtagelsesforhold, hvis en asylansøger ikke har godtgjort, at asylansøgningen blev indgivet, så snart det var praktisk muligt efter ankomsten til den pågældende medlemsstat.

3. Medlemsstaterne kan iværksætte sanktioner i tilfælde af alvorlige overtrædelser af de bestemmelser, der er fastlagt for indkvarteringscentrene, samt i tilfælde af grov voldelig adfærd.

4. Afgørelser om indskrænkning eller inddragelse eller nægtelse af modtagelsesforhold eller om sanktioner som omhandlet i stk. 1, 2 og 3 træffes individuelt, objektivt og upartisk og skal begrundes. Afgørelser baseres på den pågældendes særlige situation, specielt med hensyn til personer, der er

omfattet af artikel 17, under hensyn til proportionalitetsprincippet. Medlemsstaterne sikrer under alle omstændigheder adgang til akut lægebehandling.

5. Medlemsstaterne sikrer, at de materielle modtagelsesforhold ikke inddrages eller indskrænkes, før der er truffet en negativ afgørelse.

KAPITEL IV

BESTEMMELSER VEDRØRENDE PERSONER MED SÆRLIGE BEHOV

Artikel 17

Almindeligt princip

1. Medlemsstaterne tager i den nationale lovgivning til gennemførelse af kapitel II om de materielle modtagelsesforhold og om lægebehandling hensyn til situationen for sårbare personer, såsom mindreårige, uledsagede mindreårige, handicappede, ældre, gravide kvinder, enlige forældre med mindreårige børn og personer, der har været udsat for tortur, voldtægt eller anden form for grov vold af psykisk, fysisk eller seksuel karakter.

2. Stk. 1 finder kun anvendelse på personer, der anses for at have særlige behov efter en individuel vurdering af deres situation.

Artikel 18

Mindreårige

1. Den mindreåriges tarv kommer i første række, når medlemsstaterne skal gennemføre de bestemmelser i dette direktiv, der vedrører mindreårige.

2. Medlemsstaterne sørger for, at mindreårige, der har været udsat for misbrug, vanrøgt, udnyttelse, tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling, eller som har lidt under væbnede konflikter, får adgang til rehabilitering, og tilbyder dem en passende psykiatrisk behandling og kvalificeret rådgivning, når der er behov derfor.

Artikel 19

Uledsagede mindreårige

1. Medlemsstaterne træffer hurtigst muligt foranstaltninger til at sikre, at uledsagede mindreårige repræsenteres af en værg eller om nødvendigt af en organisation, som har til opgave at drage omsorg for den mindreårige, eller enhver anden passende form for repræsentation. De kompetente myndigheder skal regelmæssigt vurdere disse mindreåriges situation.

2. Uledsagede mindreårige, der indgiver en asylansøgning, modtages fra det tidspunkt, hvor de får tilladelse til indrejse, til de er nødt til at forlade den medlemsstat, hvor ansøgningen er indgivet eller behandles,

- a) hos myndige familiemedlemmer
- b) hos en plejefamilie
- c) i indkvarteringscentre med særlige faciliteter for mindreårige
- d) i andre former for indkvartering, der egner sig for mindreårige.

Medlemsstaterne kan anbringe uledsagede mindreårige på 16 år og derover i indkvarteringscentre for voksne asylansøgere.

Så vidt muligt må søskende ikke skilles ad under hensyntagen til den pågældende mindreåriges tarv og navnlig til barnets alder og modenhed. Flytning af uledsagede mindreårige fra ét indkvarteringssted til et andet skal begrænses til et minimum.

3. Medlemsstaterne bestræber sig på hurtigst muligt, idet de beskytter den mindreåriges tarv, at opspore dennes familiemedlemmer. I de tilfælde, hvor der kan foreligge en trussel mod den mindreåriges eller dennes nære familiemedlemmers liv eller integritet, særlig hvis de er blevet i hjemlandet, må det sikres, at indsamlingen, behandlingen og videregivelsen af oplysninger om de pågældende foretages på et fortroligt grundlag, så man undgår at bringe deres sikkerhed i fare.

4. De personer, der arbejder med uledsagede mindreårige, skal have eller tage en relevant uddannelse tilpasset mindreåriges behov og har tavshedspligt som defineret i national ret i forbindelse med de oplysninger, som de får kendskab til under deres arbejde.

Artikel 20

Ofre for tortur og vold

Medlemsstaterne sørger for, at personer, der har været udsat for tortur, voldtægt eller andre former for grov vold, om nødvendigt bliver behandlet for de skader, som ovennævnte handlinger har forårsaget.

KAPITEL V

KLAGER

Artikel 21

Klager

1. Medlemsstaterne sørger for, at der som led i de procedurer, der er fastlagt i den nationale lovgivning, kan indgives klage over negative afgørelser vedrørende modtagelse af ydelse i henhold til dette direktiv eller over afgørelser truffet i henhold til artikel 7, som berører asylansøgere individuelt. Der skal i det mindste i sidste instans være mulighed for klage til eller fornyet prøvelse ved en retsinstans.

2. Procedurene for adgang til retshjælp i sådanne tilfælde fastsættes i national ret.

KAPITEL VI

FORANSTALTNINGER, DER SKAL GØRE MODTAGELSESSYSTEMET MERE EFFEKTIVT

Artikel 22

Samarbejde

Medlemsstaterne underretter regelmæssigt Kommissionen om antallet af personer, fordelt på køn og alder, der nyder godt af modtagelsesforhold, og giver den fuldstændige oplysninger om arten af de dokumenter, der er nævnt i artikel 6, samt disses benævnelse og format.

Artikel 23

System for styring, overvågning og kontrol

Medlemsstaterne sikrer under behørig hensyntagen til deres forfatningsmæssige opbygning, at der indføres passende styring, overvågning og kontrol af modtagelsesforholdenes niveau.

Artikel 24

Personale og midler

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de myndigheder og andre organisationer, der gennemfører dette direktiv, modtager den nødvendige grundlæggende uddannelse til imødekomme af både mandlige og kvindelige asylansøgere behov.

2. Medlemsstaterne afsætter de nødvendige midler til at iværksætte de nationale bestemmelser, der indføres til gennemførelse af dette direktiv.

KAPITEL VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 25

Rapporter

Kommissionen aflægger senest den 6. august 2006 rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af dette direktiv og foreslår i givet fald de nødvendige ændringer.

Medlemsstaterne sender senest den 6. februar 2006 Kommissionen alle oplysninger, der er relevante for udarbejdelsen af denne rapport, herunder de statistiske oplysninger, der er nævnt i artikel 22.

Efter at have fremlagt den nævnte rapport aflægger Kommissionen mindst hvert femte år rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af dette direktiv.

*Artikel 26***Gennemførelse**

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 6. februar 2005. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen teksten til de nationale retsforskrifter, de udsteder på direktivets område.

*Artikel 27***Ikrafttræden**

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

*Artikel 28***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. januar 2003.

På Rådets vegne
G. PAPANDREOU
Formand